

หลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินประเภทลูกหนี้ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญ

โดยใช้หลัก Customer Base คือตัดหนี้สูญทุกสัญญาของลูกค้านี้ ที่ไม่สามารถเรียกให้ชำระหนี้ได้แล้ว
ยกเว้น

หนี้เงินกู้ที่มีลักษณะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ ให้เสนอเป็นรายสัญญา/บัญชีเงินกู้ ที่ไม่สามารถเรียกให้ชำระหนี้ได้แล้ว

อยู่ภายใต้บังคับ

1. กฎกระทรวง ฉบับที่ 186 (พ.ศ.2534)
2. ข้อบังคับฉบับที่ 34

กฎกระทรวง ฉบับที่ 186 (พ.ศ.2534)

หนี้สูญที่จะจำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้ต้องเป็นหนี้
ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (ข้อ 3)

1. ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการ
2. ต้องเป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความและมีหลักฐานโดยชัดแจ้งที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

กรณี	จำนวน	รายละเอียด
ยังไม่ ฟ้อง	ไม่จำกัด จำนวน	- ได้ติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณี โดยมีหลักฐานการทวงถามอย่างชัดแจ้ง แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ โดยปรากฏว่า (ก) ลูกหนี้ ตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญ (ทั้งนี้การตาย และสาบสูญจะต้องเป็นไปตาม หลักแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) และไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ (ข) ลูกหนี้เลิกกิจการและมีหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ลำดับก่อน เป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้
	ไม่เกิน 200,000 บาท	- ได้ติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณี โดยมีหลักฐานการทวงถามอย่างชัดแจ้ง แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ - หากจะฟ้องลูกหนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ
ฟ้อง แล้ว	ไม่เกิน 500,000 บาท	- ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่งและศาลได้มีคำสั่งรับฟ้องนั้นแล้ว หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้ราย อื่นฟ้องในคดีแพ่งและศาลได้มีคำสั่งรับคำขอนั้นแล้ว หรือ - ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายและศาลได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนั้นแล้ว หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และศาลได้มีคำสั่งรับคำขอนั้นแล้ว และ - ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ หรือมีทรัพย์สินแต่ทรัพย์สินนั้นไม่อยู่ในสภาพที่จะบังคับคดีได้ หรือมี ทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีแล้ว แต่ไม่อยู่ในสภาพที่จะขายทอดตลาดได้ หรือหากประกาศขายทอดตลาดต่อไปจะต้อง เสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ
	เกินกว่า 500,000 บาท	- ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่งหรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีแพ่ง และในกรณีนั้นๆ ได้มีคำสั่งบังคับ หรือคำสั่งของศาลแล้ว หรือ - ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้นๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และ - กรณีคดีแพ่งได้บังคับคดีถึงที่สุดแล้ว และลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ กรณีคดีล้มละลายได้มีการ แบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว

อ้างถึง กค 0811/14069 ลว.23 ก.ย. 2541

- หากมีการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควร 2 ครั้ง ยังไม่ชำระหนี้ มีหลักฐานเชื่อถือได้จากนายความหรือนักกฎหมาย เห็นว่า หากฟ้องลูกหนี้จะเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระก็สามารถจำหน่ายหนี้สูญได้ตามข้อ 6

ข้อสังเกต: นอกจากหลักฐานทวงถามต้องมีหลักฐานการคำนวณค่าใช้จ่ายในการฟ้องซึ่งไม่คุ้มกับหนี้ที่ค้างชำระ

ข้อบังคับ ฉบับที่ 34 ว่าด้วยการจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้ออกจากบัญชี

1. ทรัพย์สินและลูกหนี้ที่จะจำหน่ายออกจากบัญชีได้ มีดังนี้

- (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ขาดจากบัญชี
- (2) ลูกหนี้ที่ธนาคารไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ (ข้อ 2)

2. การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้ออกจากบัญชี ให้จำหน่ายดังนี้

- (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ขาดบัญชี จะจำหน่ายออกจากบัญชีได้ต่อเมื่อหาตัวผู้รับผิดชอบใช้คืนไม่ได้ หรือผู้รับผิดชอบไม่สามารถชดใช้คืนได้ไม่ว่าจะมีการฟ้องคดีแล้วหรือไม่
- (2) ลูกหนี้ที่ธนาคารไม่สามารถเรียกเก็บได้ ไม่ว่าหนี้้นั้นจะเกิดจากหนี้เงินกู้หรือหนี้อื่นใด จะจำหน่ายออกจากบัญชีได้ต่อเมื่อหนี้้นั้นไม่สามารถเรียกเก็บได้ ไม่ว่าจะได้มีการฟ้องคดีแล้วหรือไม่ ทั้งนี้เฉพาะส่วนที่ไม่อาจเรียกร้องให้ชำระได้ (ข้อ3)

การตัดหนี้สูญไม่ว่ากรณีใด ให้ตั้งสำรองหนี้สูญเต็มมูลค่าเสียก่อน (ข้อ4)

>>> อ่าน ฝบช/36987 ลว 13 พฤษภาคม 2558 หลักเกณฑ์การกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ปีบัญชี 2557

อำนาจตามข้อบังคับ ฉ.34 (ข้อ 8) และคำสั่งที่ 1222/2558

อำนาจตามข้อบังคับ ฉ.34(ข้อ8)		
คณะ ฯ	ยังไม่ฟ้อง	ฟ้องแล้ว
อนุกรรมการรอง	3 ล้าน	30 ล้าน
ผู้จัดการ	1 ล้าน	15 ล้าน
คณะกรรมการระดับธนาคาร	1 ล้าน	15 ล้าน
ฝสช.	200,000 (ไม่มีจำนวน)	5 ล้าน (บังคับคดีถึงที่สุดแล้ว)
สนจ.	50,000 (ไม่มีจำนวน)	1 ล้าน (บังคับคดีถึงที่สุดแล้ว)

แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหนี้ค้างชำระ ระดับภูมิภาค (2787/2557)

คณะกรรมการบริหารหนี้ค้างชำระ ระดับสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด(ผช.ผอจ.แทนได้) ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด รองประธานกรรมการ
(ที่ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด มอบหมาย)
3. ผู้บริหารทีมหรือพนักงานประจำศูนย์ธุรกิจ กรรมการ
(ที่ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด มอบหมาย)

4. ผู้บริหารทีมสังกัดฝ่ายกฎหมายหรือนิติกรสังกัด
ฝ่ายกฎหมายที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำฝ่ายกิจการสาขาภาค	กรรมการ
5. ผู้จัดการสาขาในสังกัด/ผช.ผจข.ทำการแทน(สาขาเจ้าของเรื่อง)	กรรมการ
6. พนักงานประจำสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด
(ที่ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด มอบหมาย)	กรรมการและเลขานุการ

องค์ประชุม 1หรือ2เป็นประธาน 4 5 6

คณะกรรมการบริหารหนี้ค้างชำระ ระดับสาขา ประกอบด้วย

1. ผู้จัดการสาขา(ผช.ผจข.ทำการแทนได้)	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา
(ที่ผู้จัดการสาขามอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
3. ผู้จัดการสาขาย่อย(ถ้ามี)	กรรมการ
4. หัวหน้าการเงิน	กรรมการ
5. หัวหน้าหน่วยอำเภอ(ผช.หนก.ทำการแทนได้)
(ที่ผู้จัดการสาขามอบหมาย)	กรรมการและเลขานุการ
6. พนักงานบริหารทั่วไป หรือพนักงานธุรการ
(ที่ผู้จัดการสาขามอบหมาย)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

องค์ประชุม 1หรือ2เป็นประธาน 4 5

ทรัพย์สินของลูกหนี้ ที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

1. เครื่องนุ่งห่มหลับนอน หรือ เครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเครื่องใช้สอยส่วนตัวโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินห้าหมื่นบาท
ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะกำหนดทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินห้าหมื่นบาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
2. เครื่องมือ หรือ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท แต่
ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยึดหน่วงและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพ หรือ การประกอบวิชาชีพอันมีราคาเกินกว่าจำนวนราคาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจอนุญาต หรือ ไม่อนุญาตภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร
3. วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะของลูกหนี้ ตามคำพิพากษา
4. ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความ รับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทรัพย์สินของ
ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะจดหมายหรือสมุด
บัญชีต่าง ๆ นั้นอาจยึดมาตรวจดูเพื่อประโยชน์แห่งการบังคับคดีได้ ถ้าจำเป็นแต่ห้ามมิให้เอาออกขายทอดตลาด

แนวพิจารณาประเด็นไม่ขาดอายุความ/มีหลักฐานฟ้องลูกหนี้ได้

กรณีขาดอายุความ หรือจะขาดอายุความ	มีหลักฐานชัดเจนที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้
<ul style="list-style-type: none"> ➢ กรณีต้นเงินขาดอายุความ ให้ลูกค้านำเดิมจัดทำสัญญารับสภาพความรับผิดชอบ ➢ กรณีลูกค้านำเดิมมีเหตุผิดปกติ ให้บุคคลอื่นทำสัญญารับใช้นี้ (ไม่ต้องโอนบันทึกในระบบ/แปลงหนี้ใหม่) ถือว่าแก้ปัญหาร่องอายุความไม่ขาดอายุความ ➢ ชำระหนี้บางส่วนด้วยตนเอง (ต้องพิสูจน์ได้) ➢ ข้อตกลงต่อท้ายโครงการพักหนี้โดยลูกค้านำเดิม ➢ หนังสือผิดผ่อน ➢ บันทึกติดตามหนี้โดยมีข้อความยอมรับการเป็นหนี้ และลูกหนี้ลงลายมือชื่อ ➢ สัญญา ปปน. <p>หมายเหตุ กรณีไม่มีความชัดเจนในการนับอายุความให้ดำเนินการจัดทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้/รับสภาพความรับผิดชอบ/รับใช้นี้ โดยไม่ต้องบันทึกในระบบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ต้องมีหนังสือกู้เงินประธานด้วย กรณีเอกสารการกู้สูญหาย ต้องดำเนินการตามวิธีปฏิบัติ แต่ถ้าลูกค้านำเดิม/มีเหตุผิดปกติหรือไม่อยู่ ให้ดำเนินการแจ้งความเพื่อใช้เป็นหลักฐานแทน ➢ หนังสือรับสภาพหนี้/รับสภาพความรับผิดชอบ ➢ สัญญารับใช้นี้ ➢ สัญญา ปปน. <p>ให้ปรึกษาร่วมกันนิติกรเป็นรายๆ ไป</p> <p>หมายเหตุ หลักฐานข้างต้น เป็นหลักฐานที่ศาลจะรับฟ้องได้ตามกฎหมาย โดยสัญญาประธานเป็นหลักฐานสำคัญ</p>

ข้อพึงระมัดระวัง

1. หลักฐานต่างๆ เช่น เอกสารการกู้เงิน ข้อมูลลูกค้านำเดิม เอกสารการจำหน่ายลูกหนี้ฯ ให้เก็บแบบกับหนังสืออนุมัติเพื่อการคุ้มครองของ ธปท.หรือ สตง.
2. หนี้ที่เกิดจากการทุจริตของพนักงานธนาคารต้องมีผลการสอบสวนของธนาคารและสิ้นสุดแล้ว
3. หนี้ที่ไม่ใช่เงินทุนของธนาคารไม่สามารถจำหน่ายได้

ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ ฯ

- ลูกหนี้ร่วมในกลุ่มเดียวกันที่อยู่ในเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญควรขอจำหน่ายในคราวเดียวกัน
- ในกรณีผู้ค้ำประกันยังมีทรัพย์สินต้องเร่งรัดให้ผู้ค้ำประกันแสดงความรับผิดชอบในฐานะผู้ประกันในการชำระหนี้แทนตามศักยภาพ
- หนี้ดำเนินคดีที่ได้บังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้วไม่มีทรัพย์สินอื่นให้บังคับคดีได้อีก ควรขอจำหน่ายหนี้สูญทันที

ปัญหาที่ฝ่ายกิจการสาขานุมัติการจำหน่ายทรัพย์สินประเภทลูกหนี้ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญ

1. จำนวนรายการลูกหนี้ที่อนุมัติซ้ำ
2. เลขที่บัญชีเงินกู้ และจำนวนเงินกู้ไม่ถูกต้อง
3. สัญญา กฟก. นำมาอนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ
4. หนี้เงินกู้ ปปน. บัญชีรวมดอกเบี้ย ไม่แจ้งว่าเป็นบัญชีรวมดอกเบี้ย(2ฝ)
5. บัญชีรวมดอกเบี้ย ไม่ระบุจำนวนเงินที่อนุมัติซึ่งเป็นสาระสำคัญมาก (บางฝ่ายภาค)
6. เมื่ออนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ ส่งบันทึกอนุมัติให้ สนจ. อย่างเดียว ไม่สำเนาให้ กขง.
7. กรณีที่อนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ ซึ่งมีลูกหนี้จำนวนมาก ขอความกรุณาช่วยรวมกรณีที่เป็นลูกหนี้สาขาเดียวกันให้มาอยู่ด้วยกันเป็นรายสาขา
8. กรณีหนี้เงินกู้บัญชีรวมดอกเบี้ย ต้องแจ้งรายละเอียดคู่บัญชีที่ต้อง GL – Posting ด้วย เดบิต ค่าเผื่อดอกเบี้ยเงินกู้ ปปน. (14512000) เครดิต หนี้สูญตัดบัญชี – เกษตรกร (54526001) บางฝ่ายไม่แจ้งรายละเอียด

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและบังคับคดี

ลำดับ	รายการ	รายจ่าย	รายรับ
1	ค่าขึ้นศาล	1,000	50,000
2	ค่าส่งหมาย 3 คน ๆ ละ 500 บาท	1,500	
3	ค่าส่งคำบังคับ	1,500	
4	ค่าใช้จ่ายบังคับคดีและประกาศขาย ประมาณ 4 ครั้ง ๆ ละ 2,500 บาท	10,000	
5	เงินได้จากการขายทรัพย์สินที่ยึด (ประมาณ 50% ของราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดี 100,000 บาท)	1,500	
6	ค่าขายร้อยละ 3 ของจำนวนเงินที่ขายได้	1,500	
7	ค่าภาษีเงินได้ที่ผู้ซื้อขอคืนจากเงินที่ขายทอดตลาดร้อยละ 3 ของราคาประเมินสิทธิและนิติกรรม	1,500	
8	ค่าทนายความตามคำสั่งศาล	3,000	
9	ค่าทนายความและพนักงานสืบเชื้อตั้งแต่เตรียมคดีจนบังคับคดีเสร็จ	15,000	
10	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1,500	
รวม		36,500	50,000

อายุความเงินกู้

การนับอายุความหนี้เงินกู้

ต้นเงินกู้อายุความ 10 ปี กรณีกำหนดให้ชำระคราวเดียว

ต้นเงินอายุความ 5 ปี กรณีกำหนดให้ชำระเป็นรายงวด

ดอกเบี้ยเงินกู้ อายุความ 5 ปี

การเริ่มนับอายุความ

ต้นเงิน ให้เริ่มนับถัดจากวันที่ครบกำหนดชำระ

ดอกเบี้ย ให้เริ่มนับถัดจากวันที่ครบกำหนดชำระ

ม.193/12 อายุความให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป

เหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง

- 1.ลูกหนี้ รับสภาพหนี้ ต่อเจ้าหนี้ โดยทำ เป็นหนังสือรับสภาพหนี้
(หนังสือรับสภาพหนี้ หรือรับสภาพความรับผิดชอบ)
- 2.ชำระหนี้ให้บางส่วน (ลูกหนี้ชำระด้วยตนเองโดยมีหลักฐานการชำระ)
- 3.ชำระดอกเบี้ย (ลูกหนี้ชำระด้วยตนเอง โดยมีหลักฐานการชำระหนี้)
- 4.ให้ประกัน (จำนองที่ดิน หรือ จัดหาบุคคลอื่นมาค้ำประกันเพิ่ม)
- 5.กระทำการใดๆ ยอมรับสภาพหนี้ ตามสิทธิเรียกร้อง(ทำหนังสือขอเข้าโครงการพักชำระหนี้จัดทำ ผัดผ่อนโดยลงชื่อยอมรับหนี้ที่มีอยู่ หนังสือเปลี่ยนแปลงกำหนดชำระหนี้ หนังสือแจ้งหนี้)
- 6.เจ้าหนี้ ใช้สิทธิเรียกร้องโดยการ ดำเนินคดี

ม.193/14 อายุความสะดุดหยุดลง

กรณีหนี้ขาดอายุความแล้ว

สิทธิเรียกร้องใดๆ ถ้ามิได้ใช้บังคับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สิทธิเรียกร้องนั้นเป็นอันขาดอายุความ

หนังสือรับสภาพความรับผิดชอบที่ทำขึ้นหลังจากหนี้ขาดอายุความแล้ว จะมีอายุความเพียง 2 ปี นับแต่วันทำหนังสือ

(ป.พ.พ. ม.193/35 สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นจากการที่ลูกหนี้รับสภาพความรับผิดชอบโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือโดยการให้ประกัน ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่ได้รับสภาพความรับผิดชอบหรือให้ประกัน)